

Графъ Андраши, обаче, също безъ забиколки, подчерталъ българския народъ да не се храни съ фантазии, съ утопии. „Азъ, казалъ той, не мога да одобря постъпката за българско кралство“... Разбрало се, следъ обяснения, че графъ Аирдаши съмъсва мемоара и исканията на нашите делегати съ тия на букурещкия мемоаръ (1—13 дек. 1876 г.).

IV.

При Царя-Освободител.

Въ Петербургъ: Русия за България и за делегатите: какъ се чувствували тъль въ Петербургъ.—При Горчакова.—При разни държавници и общественици. — Среща съ князъ Черкаски.

При Царя: думитъ на Царя-Освободител. Впечатленията на делегатите.

Въ Москва: у Аксакова, у Каткова, между българите.

Въ своята хубава „Страница отъ политического пи възраждане“ (София, 1904) покойниятъ Марко Балабановъ почва посещението на делегатите въ Русия съ следнитѣ, излъни изъ душата му думи: „По навикъ ли, по възпитание ли, по вкоренени надежди ли, подъ обикновеното влияние на толкозъ пъти слушаниетъ нардни приказки и предания за дъдо Иванъ ли, чо ние се сръщнахме сега тукъ като въ нѣкаква страна, сродна нѣкакъ съ нась, сродна съ народа, въ името на когото ние ходѣхме отъ държава на държава, отъ градъ на градъ въ европейския континентъ, за да просимъ милостъ за него отъ силнитъ на дена. И намъ се струваше, че тази милостъ тукъ е тъй естествена, че стига само да споменемъ за състоянието на народа ни, за да ни се каже веднага, че тукъ нѣма нужда отъ просия за такава милостъ, защото тукъ царь и народъ знаятъ болкитѣ, знаятъ теглилата на бедния български народъ, и тѣ всички отъ сърдце съчувствуватъ къмъ него и всички сѫ готови да направятъ за него всичко, що могатъ, за да го избавятъ отъ тежкото положение въ което се намѣрва. И ние не бѣхме измамени.“

И не можеха български делегати, които особено следъ превижданиетѣ неволи и страдания презъ пролѣтта на 1876 г. се явяваха въ братска Русия, да бѣдатъ измамени. И това, което тѣ видѣли въ всички обществени и политически срѣди, което чели въ всички органи на общественото мнение, което чули непосрѣдственно отъ устата на царь, министри, държавници, общественици и